

Opis na úrovni fondového oddelenia

Magistrát mesta Trnava – Daňové knihy

kód	názov kódu v AJ	obsah	Názov kódu v SJ
3.1.1.	Reference code	SK_1580_15728	Referenčný kód
3.1.2.	Title	Daňové knihy Magistrátu mesta Trnava	Názov jednotky opisu
3.1.3.	Date(s)	1529 – 1922	Časový rozsah
3.1.4.	Level of description	fondové oddelenie	Úroveň opisu
3.1.5.	Extent and medium of the unit of description (quantity, bulk, or size)	840 kníh	Rozsah a nosič jednotky opisu (množstvo, rozsah alebo veľkosť)
3.2.1.	Name of creator(s)	Magistrát mesta Trnava	Názov pôvodcu
3.2.2.	Administrative history	<p>Daňové knihy sú jedným z písomných produktov, ktoré vznikli z činnosti magistrátu mesta. Slúžili ako doklady o peňažných a naturálnych príjmoch. Daň sa vyrubovala na mesto ako na celok a bola záležitosťou mestskej správy, ktorú tvorila mestská rada na čele s richtárom, ďalej volená obec, v ktorej malo mesto Trnava zastúpené tri národnosti a mestský výbor.</p> <p>Podľa Štefana Kazimíra sa v Trnave v 16. storočí celková suma vyrubenej dane nerozpisovala hneď na jednotlivých platiteľov, ale na jej splácanie sa prispievalo zo ziskov vlastnej hospodárskej činnosti mesta a až chýbajúca suma sa vyrubovala na daňovníkov. Do 40. rokov 16. storočia boli nimi len plnoprávni mešťania, ktorí vlastnili v meste dom, nájomníci sa zdanili až pred rokom 1550. O platení tejto hlavnej ináč tiež štátnej dane sa dozvedáme z najpočetnejšej skupiny nami zinventarizovaných daňových registrov.</p> <p>Okrem štátnej dane sa viedli registre aj o špeciálnych daniach, pretože sa však nevyskytujú sporadicky, zaradili sme ich medzi daňové registre štátnej dane.</p> <p>Dane, ktoré sa vyberali pre potreby mesta, či už na opravu alebo údržbu mestských hradieb, na</p>	Dejiny správy fondového oddelenia

		<p>vydržiavanie žoldnierov a iných výdavkov spojených s výdajmi v prospech obrany mesta, sa viedli tzv. <i>Liber pro adjuta</i>, <i>Liber pro extraordinario subsidio</i> z rokov 1733-1738, IIIb/151-160; <i>Impositio pro communi necessitatae</i>, <i>Liber impositioalis pro necessitatae publica</i> z rokov 1708-1710, IIIb/115-119.</p> <p>Trnava bola rozdelená do štyroch štvrtí. Každá z nich mala svojho vyberača daní, ktorým bol spravidla jeden spomedzi tamojších obyvateľov. V 16. storočí sa vyhotovoval v mestskej kancelárii osobitný register, v ktorom boli mená majiteľov domov a vedľa nich sa viedla príslušná suma. O jej zaplatení s viedol záznam na pravej strane s poznámkou „solvit“. V prvých registroch sa neuvádzali dôvody za čo platí daňovník dane, zrejme sa to robilo ústne hneď pri vyberaní, a tak písomné odôvodnenie bolo bezpredmetné. Jeden register viedol vyberač daní a druhý zostal v mestskej kancelárii. Až pred koncom 16. storočia došlo k zmene v spôsobe vedenia daňových kníh a vyberanie daní. Pre celé mesto sa vyhotovil v mestskej kancelárii len jeden register a pre vyberačov daní sa vyhotovil ešte osobitne pre každú štvrť. Záznamy z tohto obdobia sú už bohatšie, vyskytujú sa už takmer pravidelne písomné odôvodnenia výrubu dane, začínajú sa viesť aj iné druhy daní.</p> <p>Po roku 1570 sa daň platí už podľa presných kritérií – rozlišuje sa, či ide o daň z obchodu, remesla, z úrody obilia alebo vína. Majitelia domov platia domovú daň a nájomníci osobnú daň. Tento systém evidencie a výrubu daní sa osvedčil a používal aj v 18. storočí.</p> <p>Od konca druhej polovice 19. storočia pribudli ďalšie druhy daní a zároveň s nimi aj nové daňové registre.</p>	
3.2.3.	Archival history	<p>Prvé zmienky o archíve mesta Trnava pochádzajú už z 15. storočia. Od polovice 17. storočia sa začala objavovať funkcia registrátora vo význame správcu archívu mesta. Na starosti mali archív mestský notár a vicenotár.</p> <p>Archív bol uložený na mestskej radnici, v mestskej veži a od roku 1854 v severnej veži kostola sv. Mikuláša. V roku 1803 bol vypracovaný prvý zoznam najvýznamnejších dokumentov, nezahŕňal však mestské knihy. Od roku 1811 archív mesta systematicky spracúval registrátor Matej Urszéni. Mestský archív bol v tomto období sústredený na trnavskej radnici.</p> <p>V roku 1919 bol archív presunutý do kaplnky vo dvore radnice, kde boli najmä mestské knihy pomiešané a poškodené vlhkosťou, časť materiálu sa roztratila.</p> <p>V rokoch 1929 až 1933 bola časť archívu presunutá do prístavby krídla radnice. Systematicky spracúvať materiál začal až archivár Jozef Mazúr v roku 1952. Venoval sa najmä spracúvaniu listín. V roku 1954 vznikol Okresný archív v Trnave. Na miesto archivára nastúpil Jozef Šimončič, ktorý sa začal venovať inventarizácii fondu Magistrátu mesta Trnava.</p>	Dejiny archívneho fondu
3.2.4.	Immediate source of acquisition or transfer	<p>Daňové knihy Magistrátu mesta Trnava prevzal vo februári 1954 Okresný archív v Trnave ako súčasť archívu mesta Trnava pod prírastkovým číslom 1. Dňa 26. januára 1962 odovzdala do</p>	Spôsoby získavania archívnych

		Okresného archívu v Trnave Matica slovenská v Martine osem zošitov z rokov 1530 – 1586.	prírastkov
3.3.1.	Scope and contents	V rámci fondového oddelenia sú uložené daňové knihy z obdobia rokov 1529 – 1922. Štruktúra registrov je nasledovná: <ol style="list-style-type: none"> 1. daňový register 2. register domovej dane 3. register daňových reštancií 4. záverečné účty vyberačov daní 5. vojenská daň 6. register školskej dane 7. register daní z potravín a nápojov 8. register cestnej dane 9. register daní z verejných prác 10. register mýtnych poplatkov. 	Obsah a rozsah jednotky opisu
3.3.2.	Appraisal, destruction and scheduling information	Z archívneho fondu neboli pri jeho spracúvaní vyradené žiadne dokumenty.	Vyradovanie a hodnotenie
3.3.3.	Accruals	Ďalšie prírastky sa neočakávajú.	Možné prírastky
3.3.4.	System of arrangement	Daňové knihy tvoria vo fonde Magistrátu mesta Trnava samostatné oddelenie, v rámci ktorého sú usporiadané chronologicky.	Spôsob usporiadania
3.4.1.	Conditions governing acces	Neobmedzený prístup.	Podmienky prístupu
3.4.2.	Conditions governing reproduction	Archívne dokumenty možno reprodukovať so súhlasom archívu podľa podmienok uvedených v jeho bádateľskom poriadku a v súlade s internými predpismi MV SR.	Podmienky vyhotovovania reprodukcií
3.4.3.	Language /scripts of material	Latinský, nemecký, maďarský, slovenský.	Jazyk/písmo archívnych dokumentov
3.4.4.	Physical characteristics and technical requirements	Nepoškodený.	Fyzický stav a technické požiadavky

3.4.5.	Finding aids	Štátny archív v Trnave. Alžbeta Hološová: Daňové knihy Magistrátu mesta Trnavy 1529 – 1922, čiastkový inventár, Trnava 1974, 189 s., ev. č. 1149.	Vyhľadávacie pomôcky
3.5.1.	Existence and location of originals	-----	Existencia a umiestnenie originálov
3.5.2.	Existence and location of copies	Nie sú vyhotovené.	Existencia a umiestnenie kópií
3.5.3.	Related units of description	Nie sú známe.	Súvisiace jednotky opisu
3.5.4.	Publication note	Informácie nie sú známe.	Informácie o publikovaní
3.6.1.	Note	-----	Poznámka
3.7.1.	Archivist's note	Opis vyhotovila Bc. Mária Pappová v novembri 2017. Ako zdroj informácií k vyhotoveniu opisu slúžil inventár uvedený v kapitole 3.4.5.	Informácia o spracovateľovi a spracovaní
3.7.2.	Rules or conventions	Opis bol vyhotovený podľa ISAD(G): General International Standard Archival Description, Second Edition.	Pravidlá alebo zásady
3.7.3.	Date(s) of descriptions	06. 11. 2017	Dátum vyhotovenia opisu